

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва
ім. Степана Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 16

ОСНОВИ РЕСТАВРАЦІЇ

спеціальність 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

освітня програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Художньо-педагогічний факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **ОСНОВИ РЕСТАВРАЦІЇ** для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю / освітньою програмою 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мова навчання українська.

Розробники: Крайлюк Л.В., к. мист. н., доцент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва

Протокол від "30" серпня 2025 року № 8

Завідувач кафедри Власюк О.П. (_____) (підпис)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від "30" серпня 2025 року № 6

Голова навчально-методичної комісії
_____ (_____) (підпис)

(прізвище та ініціали)

© Крайлюк Л.В., 2025 рік

© Рівненський державний гуманітарний університет

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	за вибором	
Модулів 2	Спеціальність:	Рік підготовки	
	023 Образотворче мистецтво,	2-й	2-й
	декоративне мистецтво,	Семестр	
Загальна кількість годин – 90	реставрація	3-й	3-й
		Лекції	
		14 год.	год.
		практичні	
		8 год.	
		лабораторні	
		8 год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Вид контролю:	
		іспит – 3 семестр	іспит – 3 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр		

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): теорія мистецтв, історія зарубіжного мистецтва, технологія і матеріалознавство, основи композиції, кольорознавство.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У програмі навчального курсу «**Основи реставрації**» викладено загальні теоретичні та практичні питання реставраційної справи.

Мета – розуміння системи сучасних принципів наукової реставрації творів мистецтва через вивчення основ реставраційної практики.

Завдання –

- знання методологічних принципів наукової реставрації;
- оволодіння практичними навиками копіювання мистецьких творів.

Дисципліна «**Основи реставрації**» є вибірковою складовою освітньої програми і сприяє оволодінню **програмних результатів** навчання:

ПР02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

Компетентності, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, включають:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК06. Здатність застосовувати базові знання та навички у практичній діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями .

ФК 09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

3. Очікувані результати навчання (базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- історію виникнення, становлення реставраційної практики в Україні та за кордоном,
 - етичні засади, особливості їх застосування на практиці.
 - основи матеріалознавства в реставрації;
- вміти:
- відстежувати стилістичні особливості творів мистецтва;
 - критично аналізувати реставраційну практику;
 - грамотно виконувати копіювання творів.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Реставрація : теоретичні основи.

Тема 1. Вступ до предмету. Терміни.

Тема 2. Етичні засади консерваційно-реставраційної діяльності.

Тема 3. Чинники та профілактика руйнувань творів мистецтва.

Тема 4. Консервація та основні процеси реставрації творів образотворчого мистецтва.

Тема 5. Консервація та основні процеси реставрації творів декоративного мистецтва.

Модуль 2. Копіювання як основа навчання реставраційної справи

Тема 6. Підготовка матеріалів для копіювання станкового живопису.

Тема 7. Методи копіювання творів живопису.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Реставрація : теоретичні основи.												
Тема 1 Вступ до предмету. Терміни.	2	2					2	2		0		
Тема 2. Етичні засади консерваційно-реставраційної діяльності.	8	2	2			4	8	1		0		7
Тема 3. Чинники та профілактика руйнувань творів мистецтва	8	2	2			4	8	1		0		7
Тема 4. Консервація та основні процеси реставрації творів образотворчого мистецтва	8	2	2			4	8	1		0		7
Тема 5. Консервація та основні процеси реставрації творів декоративного мистецтва	8	2	2			4	8	1		0		7
Усього годин (модуль 1)	34	10	8			16	34	6		0		28
Модуль 2. Копіювання як основа навчання реставраційної справи												

Тема 6. Підготовка матеріалів для копіювання станкового живопису	12	2		2		8	12	0		2		10
Тема 7. Методи копіювання творів живопису	44	2		6		36	44	0		2		42
Усього годин (модуль 2)	56	4		8		44	56	0		4		52
Усього годин	90	14	8	8		60	90	6		4		80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна ф. н.)	Кількість годин (заочна ф. н.)
1	Етичні засади консерваційно-реставраційної діяльності..	2	0
2	Чинники та профілактика руйнувань творів мистецтва	2	0
3	Консервація та основні процеси реставрації творів образотворчого мистецтва	2	0
4	Консервація та основні процеси реставрації творів декоративного мистецтва	2	0
	Всього	8	0

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна ф. н.)	Кількість годин (заочна ф. н.)
1	Підготовка матеріалів для копіювання станкового живопису	2	2
2	Методи копіювання творів живопису	6	2
	Всього	8	4

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна ф. н.)	Кількість годин (заочна ф. н.)
1	Етичні засади консерваційно-реставраційної діяльності..	4	7
2	Чинники та профілактика руйнувань творів мистецтва	4	7
3	Консервація та основні процеси реставрації творів образотворчого мистецтва	4	7
4	Консервація та основні процеси реставрації творів декоративного мистецтва	4	7
5	Підготовка матеріалів для копіювання станкового живопису	8	10
6	Методи копіювання творів живопису	36	42
	Всього	60	80

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО10 – залік;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

13. Засоби діагностики результатів навчання

-самоаналіз робіт в процесі виконання;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу. Критерії оцінювання результатів навчання:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (іспит)
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати,	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре

			систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, задовільно виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	задовільно
35-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (за наявності) та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Практичні, лабораторна та самостійна робота (перегляд)						Сума
Модуль 1				Модуль 2		
T2	T3	T4	T5	T6	T7	60
5	5	5	5	10	30	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

16. Методичне забезпечення

Візуальні матеріали на електронних носіях.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Жердзицкий В. Е. Живопись : Техника и технология : учебное пособие для студентов вузов / В. Е. Жердзицкий. Харьков : Колорит, 2006. 328 с. : ил.
3. Матеріали і техніка олійного живопису [Електронний ресурс] : навч. посіб. / уклад. О. Я. Музика. Умань : Візаві, 2013. 114 с. Режим доступу: <http://bit.ly/2vRPHGH>
4. [Мінжуліна Т.В. Дослідження й реставрація музейного текстилю / ННДРЦУ. К.: УАІД «Рада», 2005. 176 с. іл.](#)
5. Прядко О. М. Еволюція станкового живопису та його технологічні складові [Електронний ресурс] / О. М. Прядко // Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. Київ, 2016. Вип. 34. С. 126-135. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_myst_2016_34_17
6. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації/ Богуслав Сланський; авт. Передм. Та упоряд. І. Дорофієнко. – К. : Мистецтво, 2009. – 304 с., іл.

7. Степовик Д. В. Відродження ікони: форма, світло, колір / Д. В. Степовик // Труди Київської Духовної Академії : богослов.-іст. зб. / Укр. православна церква ; [редкол.: архієпископ Переяслав-Хмельницький і Бориспільський Епіфаній (Думенко) та ін.]. Київ, 2012. № 9. С. 365-372.
8. Цитович В. І. Проблема розкриття станкового живопису в сучасній українській реставрації [Електронний ресурс] // Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності : зб. наук. пр. міжнарод. наук.-практ. конф., 9-10 червня 2016 р. Київ, 2016. С. 133–136. Режим доступу: http://nakkim.edu.ua/images/vidannya/Konferencii/Musei_ta_restavratiya_konf_2016_1_lite.pdf

Порядок оскарження оцінок

Процедура оскарження оцінок регулюється внутрішніми нормативними документами навчального закладу, саме ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ - 2024 pol_oop_2024.pdf пункт 6.12.2.6.